

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนตัวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของคณาจารย์ผู้ทำางกรมมหาวิทยาลัย ลักษณะส่วนตัวที่ศึกษาได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ระยะเวลาที่สอน ระดับที่สอน คณะที่สอนประจำ และสาขาวิชาที่สอน นอกจากนี้ได้เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของคณาจารย์คณะครุศาสตร์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของคณาจารย์คณะอื่น ๆ ด้วย กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นคณาจารย์ประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 14 คณะ จำนวน 744 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในรูปลักษณะของซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียล สเกล จำแนกเป็นค่านอาชีพครู และค่านบุคลิกส่วนตัวของครู มีจำนวนทั้งสิ้น 29 ข้อ แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูฉบับนี้ สามารถจำแนกครูที่มีทัศนคติออกจากครูที่มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพครู ค่าความเที่ยงของแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูเป็น 0.94 ผู้วิจัยได้ส่งแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูให้กลุ่มตัวอย่างที่กำหนด และได้รับคืนมา 557 ฉบับ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนตัวที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่คณะที่ คณาจารย์สอนประจำ
2. คณาจารย์ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างจากคณาจารย์คณะครุศาสตร์ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่คณาจารย์คณะอักษรศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะทันตแพทย์ ส่วนคณาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างจากคณาจารย์คณะครุศาสตร์ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทักษะคิดวิเคราะห์พหุปรุตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ระยะเวลาที่สอน ระดับที่สอน คณะ สาขาวิชาที่สอน ปรากฏว่ามีตัวแปรเพียงตัวเดียวคือ คณะที่คณาจารย์สอนประจำเท่านั้นที่สัมพันธ์กับทักษะคิดวิเคราะห์พหุ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เนื่องจากคณาจารย์ที่สอนประจำคณะต่าง ๆ ทำหน้าที่สอนเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันออกไป เช่น คณาจารย์คณะครุศาสตร์ ทำหน้าที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาครุโดยตรง คณาจารย์คณะอื่น ๆ ก็ทำหน้าที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอื่นที่สอนประจำอยู่ จึงทำให้คณาจารย์ต่างคณะกันมีทักษะคิดวิเคราะห์พหุแตกต่างกันได้ พิจารณาจากผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์คณะครุศาสตร์มีทักษะคิดวิเคราะห์พหุอยู่ในระดับสูงกว่าคณาจารย์คณะอื่น แสดงว่าทักษะคิดวิเคราะห์พหุขึ้นอยู่กับคณะที่คณาจารย์ประจำอยู่

สำหรับลักษณะส่วนตัวท่านอื่น ๆ ที่ไม่มีข้อสนับสนุนว่าจะสัมพันธ์กับทักษะคิดวิเคราะห์พหุ นั้น อาจเป็นเพราะว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพสูงทางคานาวิชาการ โดยเฉพาะมีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์ให้ชวนช่วยหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนสนับสนุนงานคานาต่าง ๆ ควบ จึงอาจมีผลทำให้คณาจารย์ดังกล่าวมีแนวโน้มคอยแบบวัดทักษะคิดวิเคราะห์พหุไปทางเดียวกัน และทำให้มีทักษะคิดวิเคราะห์พหุไม่แตกต่างกัน ผลวิจัยที่ได้ชี้ชัดแย้งกับที่ นิตา บุญยานยาว¹ พบว่าครูปริญญาโทสาขาแนะแนวและสาขาอื่น เกศหญิงมีทักษะคิดวิเคราะห์พหุในทางที่พอใจมากกว่าเพศชาย และยังพบว่า ทักษะคิดวิเคราะห์พหุมีความสัมพันธ์กับอายุ ประสบการณ์ที่สอน ระดับของสถานศึกษา สถานที่ทำงาน ซึ่งผลวิจัยของนิตา ตรงกับที่ สเตลเวก² ศึกษาพบว่าทักษะคิดวิเคราะห์พหุขึ้นอยู่กับอายุ และระดับที่สอน เนื่องจากการวิจัยของทั้งสองคนเป็นการศึกษากับครูในระดับโรงเรียนเท่านั้น ผลวิจัยที่ได้จึงต่างจากขอคนพบของผู้วิจัยครั้งนี้

¹ นิตา บุญยานยาว, "ทักษะคิดของครูปริญญาโทสาขาการแนะแนวและครูปริญญาโทสาขาอื่น ๆ ที่มีต่ออาชีพครู," (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505).

² George Z.F. Bereday, The Education and Training of Teacher. ed. (London: Evan Brother Limittee, 1963), PP. 425-431.

ข้อค้นพบที่ได้อีกประการหนึ่งคือ คณาจารย์คณะครุศาสตร์มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างจากคณาจารย์คณะอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแกคณาจารย์คณะอักษรศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะทันตแพทยศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์คณะครุศาสตร์ส่วนมากได้คะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่าคณาจารย์คณะอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะคณาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ส่วนมากเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง และส่วนใหญ่ต้องผ่านขั้นตอนในการเป็นครูมากกว่าคณาจารย์คณะอื่น ๆ เช่น มีความเกี่ยวข้องกับหลักจิตวิทยาทางการศึกษา ปรัชญาการศึกษา หลักการสอน ตลอดจนมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง นอกจากนี้แล้วผู้ที่เรียนทางครุศาสตร์ยอมรับตระหนักคืออยู่แล้วว่าจะต้องออกมาประกอบอาชีพครูแน่นอน จึงทำให้เป็นผู้ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพของตนเองดีกว่าผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องของกับเนื้อหาวิชาอื่น

ส่วนเหตุผลที่คณาจารย์คณะครุศาสตร์มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างจากคณาจารย์คณะอื่น ๆ นั้น เมื่อพิจารณาจากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบันจะเห็นว่า ผู้ที่ศึกษาทางด้านอักษรศาสตร์ส่วนใหญ่สามารถเลือกประกอบอาชีพอื่นนอกจากการเป็นครูได้ เช่น เป็นนักประพันธ์ นักเขียน นักภาษาศาสตร์ หรือผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์ ปรัชญา ฯลฯ ขณะเดียวกันกับผู้ศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์ก็อาจมีความมุ่งหวังจะประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพบ้านเมืองปัจจุบัน โดยการเป็นนักการเมือง นักการทูต นักบริหาร ฯลฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปกครองโดยตรงมากกว่าจะตั้งใจเป็นครูก็ได้ สำหรับนักเศรษฐศาสตร์ก็เช่นกัน ย่อมจะเลือกประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การธนาคาร ทางด้านเศรษฐกิจ ตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา นอกเหนือจากการประกอบอาชีพครูก็ได้ ในทำนองเดียวกันคณาจารย์ทางด้านวิทยาศาสตร์ก็สามารถเลือกประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนมาโดยตรง เช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักเคมี นักฟิสิกส์ ตามหน่วยงานราชการ และเอกชนต่าง ๆ ได้ สำหรับคณาจารย์แพทยศาสตร์สาขาต่าง ๆ เช่น สัตวแพทย์-ทันตแพทย์ ฯลฯ + อาจารย์ทัศนคติต่อวิชาชีพแพทย์ดีกว่าวิชาชีพอื่นก็ได้

เนื่องจากวิชาชีพแพทย์เป็นวิชาที่มุ่งผลิตคนออกไปเป็นแพทย์¹ บริการสังคมด้านรักษาคนไข้ ฉะนั้น ผู้ที่สำเร็จทางด้านนี้อาจมุ่งหวังที่จะออกไปเป็นแพทย์ เภสัชกร ทันตแพทย์ และสัตวแพทย์ มากกว่าเป็นครูก็ได้ จึงอาจมีผลทำให้คณาจารย์ทางแพทยศาสตร์สาขาต่าง ๆ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างจากคณาจารย์ครุศาสตร์ ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับครูโดยตรงได้ ขอคนพบนี้สอดคล้องกับที่วิจิตร ศรีสอน² กล่าวว่าผู้ที่สำเร็จทางการแพทยนั้นหากจะประกอบอาชีพครู ควรได้เรียนวิชาทางการศึกษามานาง เพราะการแพทย์จะดีขึ้นเมื่อครูแพทย์ดีขึ้น จึงมีปัญหานี้ทางการศึกษาแพทยศาสตร์ได้คำนึงถึงมาก ดังจะเห็นได้จากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ได้เสนอแนะหลักการสอนในสาขาวิชาของตนว่า 1. ทุกสถาบันถ้าเป็นไปได้ บุคคลใดจะเป็นครู ควรจะรู้วิชาการด้านเป็นครูให้เข้าใจแจ่มชัด 2. วิชาครุศาสตร์จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูแพทย์ ผู้ที่คาดหมายว่าจะได้เป็นสถาฟ ควรผ่านการอบรมหลักการทางครุศาสตร์ สำหรับอาจารย์โรงเรียนแพทย์³ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิชาชีพครูจำเป็นมากสำหรับผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอื่น ซึ่งอาจมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างจากผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับวิชาครูโดยตรง

เนื่องจาก ไม่มีผลงานวิจัยสนับสนุนเรื่องดังกล่าวเลย ขณะเดียวกันก็ไม่มีหลักฐานสนับสนุนว่า คณาจารย์คณะครุศาสตร์ จะมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างจากคณาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะทันตศาสตร์ และการบัญชี คณะนิติศาสตร์ พิจารณาจากผลวิจัยที่ได้ อาจเป็นเพราะว่า คณะที่อาจารย์ประจำเหล่านี้ เป็นคณะที่จัดอยู่ในสาขาทางด้านสังคมศาสตร์เหมือนกัน ซึ่งส่วนใหญ่มีหลักสูตรและเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้แล้วคณาจารย์คณะดังกล่าว อาจเป็นผู้ที่สนใจเฉพาะ

¹ วิจิตร ศรีสอน, กุ่มศึกษา, หน้า 17.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

³ สอไซอิ บุคคะเวส, "ครูแพทย์," การประชุมการอบรมศึกษาแพทยศาสตร์ของไทเบริ่งที่ 3 (พระนคร: คณะแพทยศาสตร์, รามายินี่, 2514), หน้า 97.

ทั้งนี้จะถ่ายทอดความรู้นี้ไปเป็นวิทยาทานแก่ผู้เรียนเป็นนัยที่ จึงอาจชวนช่วยหากว่าทางการศึกษา
เริ่มขึ้น ทำให้ไม่มีชนชั้นที่สนใจเรียนวิชาครูแต่ต่างจากคณาจารย์มหาวิทยาลัย
จะมีที่พัฒนาคติวิธีวิชาที่แตกต่างจากคณาจารย์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอนี้

1. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นคณาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ เชียงใหม่ เชียงราย เชียงตุง เชียงแสน เชียงฝาง เชียงฝาย เชียงฝาง เชียงฝาย
จึงสมควรที่จะมีการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติคณาจารย์ที่มีต่อวิชาชีพครู
จากสถาบันแห่งนี้ เพื่อที่จะได้ทราบถึงทัศนคติคณาจารย์ที่มีต่อวิชาชีพครู
จากสถาบันแห่งนี้

2. การศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้ ใช้แบบวัดทัศนคติคณาจารย์ที่มีต่อวิชาชีพครูที่สร้างขึ้น
ในรูปลักษณะซีแมตริกส์ คือแบบวัดที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยที่สมบูรณ์ถูกต้อง
และใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุด การมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้เทคนิคการวัดทัศนคติ
ที่แตกต่างกับวิธีอื่นที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

3. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าคณาจารย์ที่สอนต่างคณะกับ
ส่วนใหญ่มีทัศนคติคณาจารย์ที่มีต่อวิชาชีพครูต่างกัน มหาวิทยาลัยจึงควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับวิชา
การศึกษาคณาจารย์คณะอื่น ๆ บาง เพื่อคณาจารย์จะได้มีทัศนคติคณาจารย์ที่มีต่อวิชาชีพครูในทาง
ที่ดีและไม่แตกต่างกันมากนัก

4. ควรมีการร่วมมือกันระหว่างนักการศึกษา ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทางการ
วัดทัศนคติ เพื่อจะได้สร้างแบบวัดทัศนคติคณาจารย์ที่มีต่อวิชาชีพครูในเป็นฉบับมาตรฐานสำหรับใช้
วัดทัศนคติคณาจารย์ที่มีต่อวิชาชีพครูกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ทั่วไทย ผลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก
สำหรับวงการศึกษาคณาจารย์ผู้สนใจ